

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව

රජයේ සහ අඛණ්ඩ අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රය

වාණිජ හා කළමනාකරණ අධ්‍යයන පීඨය

ව්‍යාපාර කළමනාකරණවේදී (සාමාන්‍යය) උපාධි පළමු පරීක්ෂණය (බාහිර) - 2024

අප්‍රේල්/ මැයි - 2026

BMGTE 1045 - ව්‍යාපාර නීතිය

ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව : අටයි (08)

කාලය : පැය 03 යි

ප්‍රශ්න පහකට (05) පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

ප්‍රශ්නය අංක 01

අ) පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අධිකරණ බලය සහ බලතල පැහැදිලි කරන්න.

- I. මූලික අයිතිවාසිකම්
- II. ව්‍යවස්ථාමය අර්ථ නිරූපණය
- III. අභියාචනා අධිකරණ බලය
- IV. මැතිවරණ පෙත්සම්

(ලකුණු 08)

ආ) උතුරු පළාතේ පිහිටි ගම්මානයක, වාරිමාර්ග ජලය සම්බන්ධයෙන් දේශීය ගොවීන් අතර දිගුකාලීන පිළිවෙතක් පවතී. මෙම වාරික්‍රයට අනුව, ගඟට ඉහළින් පිහිටි ඉඩම් ඇති ගොවීන්ට පහළ ගොවීන්ට තම කෙත්වලට ජලය සැපයීම සඳහා දවසේ නිශ්චිත වේලාවන්හි ජලය මුදා හැරීමට අවශ්‍ය වේ. මෙම පිළිවෙත වසර 50 කට වැඩි කාලයක් සාමකාමීව සහ අඛණ්ඩව අනුගමනය කර ඇති අතර එය ප්‍රජාව විසින් පිළිගෙන ඇත. මෑතකදී, ගඟට ඉහළින් පිහිටි ඉඩම් හිමි නව ඉඩම් හිමියෙකු වන පෙරුමාල් මහතා මෙම පිළිවෙත අනුගමනය කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළේ, ජලය බෙදා ගැනීමට අවශ්‍ය ලිඛිත නීතියක් නොමැති බව පවසමිනි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ගඟට පහළින් පිහිටි ගොවීන් බෝග හානිවලට ලක් වූ අතර ඔහුට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගෙන ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියේ මූලාශ්‍රයක් ලෙස මෙම සිරිත අධිකරණයට පිළිගෙන බලාත්මක කළ හැකිද යන්න උපදෙස් දෙන්න.

වලංගු සිරිතක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අදාළ වන නීතිමය අවශ්‍යතා සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 12)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 02

අ) වලංගු ගිවිසුමක් ඇති කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය අංග පහක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

ආ). ඖෂධීය නිෂ්පාදන නිෂ්පාදකයෙකු වන නිමල්, පුවත්පත් සහ සමාජ මාධ්‍යවල දැන්වීම් පළ කළේ, තම ඖෂධීය ප්‍රතිශක්තිකරණ පානය මසකට දිනකට දෙවරක් භාවිතා කරත් වෙංගු උන රෝගය වැළඳෙන ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට රු. 200,000 ක් ගෙවන බවයි. ඔහුගේ අවංකභාවය පෙන්වීම සඳහා ඔහු රු. 1,000,000 ක් බැංකු ගිණුමකට තැන්පත් කළ බවත් ඔහු ප්‍රකාශ කළේය. කමල් දැන්වීම දැක, පානය මිලදී ගෙන, එය උපදෙස් පරිදි මාසයක් සඳහා නිසි පරිදි භාවිතා කළේය. එසේ තිබියදීත්, ඔහුට වෙංගු උණ වැළඳුණු අතර ත්‍යාගය ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලා සිටින ලදී. නිමල් ගෙවීම ප්‍රතික්ෂේප කළේ, දැන්වීම හුදෙක් අලෙවිකරණ උපාය මාර්ගයක් බවත් එය නීත්‍යානුකූලව බැඳීමක් ඇති නොකළ බවත් තර්ක කරමිනි.

කමල්ට ත්‍යාගය නීත්‍යානුකූලව ලබා ගත හැකිද යන්න පිළිබඳව උපදෙස් දෙන්න. අදාළ නීතිමය මූලධර්ම සහ නඩු නීතිය සමඟ ඔබේ පිළිතුර සපයන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 03

අ) පහත සඳහන් පුද්ගලයන්ගේ ගිවිසුම් ශක්‍යතාවය සාකච්ඡා කරන්න.

- I. බාලවයස්කරුවන්
- II. මානසික රෝගීන්
- III. බේබදු පුද්ගලයින්

(ලකුණු 10)

ආ) රුවන් තම ලැප්ටොප් පරිගණකය සමන්ට රුපියල් 150,000 කට විකිණීමට අර්ථයක් ඉදිරිපත් කළේය. සමන් පිළිතුරු දුන්නේ එය රුපියල් 140,000 කට මිලදී ගන්නා බවයි. රුවන් ප්‍රතිචාර දැක්වූයේ නැත. දින දෙකකට පසු, සමන් රුපියල් 150,000 කට ලැප්ටොප් පරිගණකය මිලදී ගැනීමට එකඟ විය. කෙසේ වෙතත්, රුවන් ලැප්ටොප් පරිගණකය විකිණීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

ගිවිසුම් කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් සමන් දැන් රුවන්ට නඩු පැවරීමට අදහස් කරයි. වලංගු ගිවිසුමක් තිබේද යන්න සමන්ට උපදෙස් දෙන්න. අදාළ නීතිමය මූලධර්ම සහ තීරණය කරන ලද නඩු සමඟ ඔබේ පිළිතුර සපයන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 04

අ) තොග පලතුරු සැපයුම්කරුවෙකු වන ඩිලාන්, ඇපල් විකිණීම සඳහා සිල්ලර වෙළෙන්දන් තිදෙනෙකු - කමල්, සුනිල් සහ රවී - සමඟ වෙන වෙනම ගිවිසුම්වලට එළඹියේය. ගිවිසුම් වලට අනුව:

- කමල් පෙට්ටි 300ක් මිලදී ගැනීමට එකඟ විය
- සුනිල් පෙට්ටි 500ක් මිලදී ගැනීමට එකඟ විය
- රවී පෙට්ටි 200ක් මිලදී ගැනීමට එකඟ විය

ඩිලාන් ඇපල් පෙට්ටි 1,200ක් ඇසුරුම් කර විවිධ ස්ථානවල සිටින ගැනුම්කරුවන් තිදෙනාට ලොරි රථයකින් යැවීය. එක් එක් ගැනුම්කරුට අදාළ ප්‍රමාණයන් ලබා දෙන ලෙස ඔහු ප්‍රවාහන සමාගමට උපදෙස් දුන්නේය. කෙසේ වෙතත්, වාහනයේ දෝෂයක් හේතුවෙන්, ඇපල් වෙන් කර අදාළ ගැනුම්කරුවන්ට ලබා දීමට පෙර නශ්‍ය විය. භාණ්ඩ තවමත් ඔවුන්ගේ ගිවිසුම්වලට පවරා නොමැති බවට තර්ක කරමින් ගැනුම්කරුවන් පාඩුව දරා ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කළහ. අදාළ නීතිමය මූලධර්ම සහ තීරණය කරන ලද නඩු සමඟ ඔබේ පිළිතුර සපයන්න.

(ලකුණු 10)

ආ) මිල නොලත් විකුණුම්කරුවෙකු කවුද? භාණ්ඩවලට එරෙහිව සහ ගැනුම්කරුට එරෙහිව මිල නොලත් විකුණුම්කරුවෙකුගේ අයිතිවාසිකම් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 05

අ) නියෝජ්‍යත්ව සම්බන්ධතාවය ඇති කර ගත හැකි විවිධ ක්‍රම පැහැදිලි කරන්න. ඔබේ පිළිතුර උදාහරණ සමඟ පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

ආ) ප්‍රධානියා වෙනුවෙන් ඉඩමක් මිලදී ගැනීම සඳහා නියෝජිතයෙකු පත් කරන ලදී. නියෝජිතයා රහසිගතව ඔහුගේම නමින් ඉඩම අඩු මිලකට මිලදී ගෙන පසුව එය ඉහළ මිලකට ප්‍රධානියාට විකුණා ලාභයක් ලබා ගත්තේය. පසුව ප්‍රධානියා සත්‍යය සොයා ගෙන නඩුවක් ගොනු කළේය. නියෝජිතයා තම රාජකාරි කඩ කර තිබේද යන්න සහ ප්‍රධානියාට ඇති පිළියම් සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 06

අ) විවිධ ආකාරයේ සමාගම් රැස්වීම් පිළිබඳව (උදා: වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීම්, මහා සභා රැස්වීම්) සාකච්ඡා කරන්න. සාමාන්‍ය සහ විශේෂ යෝජනා අතර වෙනස පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

ආ) නිමල්, පෙරේරා සහ සිල්වා වෙළඳ සමාගමක හවුල්කරුවන් වූහ. සිල්වා හවුල්කාරිත්වයෙන් විශ්‍රාම ගිය නමුත් ඔහුගේ විශ්‍රාම යාම පිළිබඳ කිසිදු ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමක් ලබා දී නොමැත. විශ්‍රාම ගැනීමෙන් පසු, නිමල් සමාගම වෙනුවෙන් තෙවන පාර්ශවයක් සමඟ ගිවිසුමකට එළඹියේය. සමාගම කාර්ය සාධනයක් සිදු කිරීමට අපොහොසත් වූ විට, තෙවන පාර්ශවය සිල්වා ඇතුළු හවුල්කරුවන් තිදෙනාටම නඩු පැවරීය. සිල්වා තෙවන පාර්ශවයට වගකිව යුතුද? පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 07

අ) ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අංශයේ සහ පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයින්ගේ පරිවාස කාලය කොපමණද? (ලකුණු 05)

ආ) තර්දු කොළඹ ඩිප්ට් අලෙවිකරණ ආයතනයක හිමිකරුවෙකි. සේවාදායකයින් සඳහා අලෙවිකරණ අත්කරගතයන් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ඔහු ඉෂාරා ග්‍රැෆික් නිර්මාණකරුවෙකු ලෙස සම්බන්ධ කර ගත්තේය. ඔවුන්ගේ විධිවිධානය යටතේ, ඉෂාරා ඇගේම පරිගණකය සහ මෘදුකාංග භාවිතා කරමින් නිවසේ සිට වැඩ කරයි. සම්පූර්ණ කරන ලද නිර්මාණ ගණන නොසලකා ඇයට මාසික ස්ථාවර ගාස්තුවක් ගෙවනු ලැබේ. සතියේ දිනවල උදේ 9 සිට සවස 5 දක්වා ඇය මාර්ගගතව සිටීම තර්දුට අවශ්‍ය වේ. ඇය ආයතනයේ නිශ්චිත උපදෙස් සහ වෙළඳ නාම මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කළ යුතුය. අවසරයකින් තොරව ඉෂාරාට ඇගේ වැඩ අත් අයට පැවරිය නොහැක. ඇය සමාගමේ අභ්‍යන්තර රැස්වීම් සහ සන්නිවේදන නාලිකාවලට ඇතුළත් කර ඇත. ආයතනය ඇයට වසරකට වැඩි කාලයක් අඩණ්ඩ වැඩ ලබා දී ඇත. ඇය ඉන්වොයිසි නිකුත් නොකරයි, නමුත් ඇගේ බැංකු ගිණුමට කෙලින්ම ගෙවනු ලැබේ. ඉෂාරා සේවකයෙක්ද නැතහොත් ස්වාධීන ගිවිසුම්කරුවෙක්ද යන්න උපදෙස් දෙන්න.

අදාළ නීති පරීක්ෂණ සහ නඩු නීතිය භාවිතා කරමින් ඔබේ පිළිතුර සපයන්න.

(ලකුණු 15)

(මුළු ලකුණු 20)

ප්‍රශ්න අංක 08

අ) ලියාපදිංචි වෘත්තීය සමිති විසින් භුක්ති විඳින අයිතිවාසිකම් සහ නීතිමය මුක්තීන් පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන්න. මෙම ආරක්ෂණ අවශ්‍ය වන්නේ ඇයි?

(ලකුණු 10)

ආ) නිසංසලා කොළඹ සිල්ලර වෙළඳසැලක අලෙවි සහකාරියක් ලෙස සේවය කරයි. ඇය වසර දෙකක් අඛණ්ඩව සේවය කරයි. ඇගේ පළමු දරුවා ලැබීමෙන් පසු, ඇය තම සේව්‍යෝජකයාට ඒ පිළිබඳව දන්වා මාතෘ නිවාඩු ඉල්ලා සිටියාය.

සේව්‍යෝජකයා ඇයට මෙසේ දැනුම් දුනි.

- ඇයට සති 10 ක මාතෘ නිවාඩු සඳහා පමණක් හිමිකම් ඇත.
- ඇගේ නිවාඩුවෙන් අඩක් වැටුප් රහිත වනු ඇත.
- නිවාඩු කාලයෙන් පසු ඇය වහාම රැකියාව නැවත ආරම්භ කළ යුතු අතර, එසේ නොකළහොත් ඇගේ රැකියාව අවසන් වනු ඇත.

සංශෝධිත නීතිය යටතේ, ඇයට සම්පූර්ණ වැටුප් සහිත මාතෘ නිවාඩු සඳහා හිමිකම් ඇති බවත්, සේව්‍යෝජකයාගේ තීරණය නීති විරෝධී බවත් නිසංසලා තර්ක කරයි.

2018 අංක 14 දරන සාප්පු සහ කාර්යාල සේවක (රැකියා සහ චේතන නියාමනය) (සංශෝධන) පනත යටතේ නිසංසලාට මාතෘ ප්‍රතිලාභ සඳහා ඇති අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව උපදෙස් දෙන්න.

සේව්‍යෝජකයා නීතියට අනුකූලව ක්‍රියා කර ඇත්දැයි සාකච්ඡා කරන්න.

(ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 20)